

omeni сь кшперо коло де тимър кь кьте знь флоринь ардинт. Петитионие сипило аь сь фь по кьле тимърате кь кьте 15 крчери, афарь пьмаи кьнд чинева чере а і се да врео дрегьторь пьвликъ дела бервиторі дп сьсѣ, сѣь кьнд чере а і се да воие сь дескидъ знь котерчій аь о месеріь, кьчї атъчї кьтеле вїнь тимърате кь кьте 30 крчери; рекарселе дп орї каре істанцъ аь сь фь тимърате кь кьте 30 кр. де кьлѣ, атестателе кь датъ дела 1850, 1 Ноемьре дп коче кь кьте 15 кр. іар маї векиє 6 кр. де фькаре кьлѣ.

Дѣкь кь тоте ачесте чинева дореше а да петитионе деа дрегьтлѣ ла гьвернїс, аь ла персїна гьвернѣторелї, сїре скоулѣ ачесте іаръші пь се чере, ка елѣ сь вїнь кь ачееа дп персїонъ, аь сь о трѣмїтѣ прїн омѣ пьлїтїь кь 5 — 10 фл., чї сь о пьлѣ ла поста чееа маї д'анронѣ, не лангъ реченїсѣ де диторсѣ, дп каре прїмїторїлѣ дпї свѣскріе пьмеле, шї пьлїтїдѣ пентрѣ еа кьдїва крчери де арч. ресьлатлѣ дп прївїзца ащерперѣ дп ва фї тотѣ ачела, ка шї кьнд арѣ фї датъ кь шьла, кь ачееа осевїре кь омѣлѣ свьлїкante ш'а крѣдатъ остепѣла де а мерце 7 — 8 зїле пьлѣ ла Сїбіїш шї пьнга де кьдїва фїорїні.

Деспре лїна де адвокадї вєні дїн сїнхлѣ пострѣ, карї сь пь кьзете пьмаї кьм сь свьлѣ дела вїетлѣ дерѣнѣ 5 — 10 фл. арч. пентрѣ 30 — 40 де рьндзрї чеї скріе, чї сьлѣ дорѣ ініма де сїмплїтатеа шї несперїїнда попоркїлѣ пострѣ дптрѣ тоте, дар кь осевїре дп кавселе де ждекатъ, пьмаї зїкъ нїмїка, кьчї о веде фь чїне.

Драма дп ориенте.

Сьвт ачѣста рьврїкѣ дппъртѣшече Газета зпїверсале зрѣтлѣорїа прївїзцъ асвпра Търчїеї. Евїнемїтеле се вьрѣ ла корьлѣ де аьрѣ, шї тоте дпдїїндерїле пьртѣ тимърлѣ, ка кьндѣ амѣ сїмїї апропїереа зпїеї фаталї зїле. Де вьрѣ сѣмѣ а фостѣ пентрѣ цевлѣ омѣвексѣ де фадцъ пьстратѣ а веде прельдїлѣ зпїеї маї трагедїе, каре маї пре зрѣтѣ тотшї се ва сѣзрїшї пьмаї кь ресвоїѣ дп Еврона мїзлочїь, сѣѣ дп Італїа. Нїчї одатъ н'аь арѣтатѣ сепмеле маї лъмьрїтѣ ка дп ачѣста прїшьвѣрѣ, кьм се льнтѣ кь тьртѣеа дппъртѣдїа тьрчѣскѣ дп Еврона. Дп стателе капаче де вїацѣ дьче ресвельлѣ шї вїеорьлѣ дїн лоптрѣ пь а rare орї ла о дптърїре нь а потереї вїецеї, пердереа де свьце шї де авьдїѣ се рестаьрѣ ренедѣ ла трѣвлѣ сьветосѣ. Ла Търчї водемѣ дїн коньрѣ, кьм орї че сїлїнцѣ де а скьтѣра протервлѣ рѣ сьорче пьмаї сьвдорї речї, кьрора зрѣмѣзѣ о маї аьвкѣ лангѣре. Портареа дп тимълѣ револуцїонїеї зьгьрещї кьзѣта токмаї ашїа, ка кьндѣ с'арѣ фї везьтѣ пьрта дпкѣ капаче а профїта чева дїн патїма вечївлѣ. Дп аьвкѣ дпсѣ маї не зрѣтѣ пь ешї нїмїкѣ, декьтѣ знь сїмїїѣ аьвндѣ де атецѣлѣ ла дпвѣдїїшареа зпїї солѣ, каре а нортатѣ дпвлїтѣ дптре крѣдїсрїле тоцеї ресвельлѣ шї паче. Negotїлѣ моньтенегрїнѣ есте севьрїшїтѣ, шї дпкѣ сьвт ньререа а статьлїе де маї пайнте сѣѣ прекьм посѣдедї. Ньмаї ла пьрере! Сь не репресентьмѣ пьсѣдїїнеа. Попоракїнї крѣдїїне ресвельче, тїче ла пьмерѣ, дпсѣ не дпвївїїлїл прїн теревлѣ сѣѣ, се дппротївексѣ ла о арматѣ таре де дрепкредїнїїонїї, ла тоте мїнїстерїїне рецьларїе але ресвельлѣ, шї ла талантлѣ чельї маї вьнѣ фьдїрїѣ аь нордїї. Дѣпъ вр'о кьтѣва септемьле де вьтїзїде сьндеросѣ, се реграце аршата; пре кьтѣ шїм дп зрѣтареа зпїї імператївѣ дїпломатївѣ. Дпсѣ чїне а лъмьрїтѣ раїалелорѣ шї дпсвїшї чельї маї де рьлѣ Моньтенегрїнѣ фермеклѣ зпїеї ворѣ дїпломатїче? Кьдї дїн еї ворѣ азїї пьмаї песте тотѣ де пьмеле Ланїнген! Пентрѣ мьлїїмеа ачестеї попоракїнїї ретъле пьмаї фанпа: Зна дїн чело маї вьне армате але Търчїеї се траце іаръші атецїтѣ дпдерьлїтѣ, шї кь пьврїкосьлѣ попорѣ аьлѣ Моньтенегрїнїлорѣ чїне теревлѣ алесѣ. Сь не репресентьмѣ кьтѣ а фостѣ де таре згьдїтѣ аскторїтатеа пордїї! Аскторїтатеа есте ла попореле патрїалї лъкрѣ де крѣдїндѣ, шї ачѣста крѣдїнцѣ а фостѣ аьсѣ сїре кьлїїнаре. Шї маї трїетѣ стѣ лъкрѣлѣ дп дпсвїшї Стамьвлѣ. Австрїа іа датѣ о лекьївие дп дпфрїкошїатѣ. Шї аз ва ажѣта мьлѣлѣ пордїї кь с'а свьсѣ, кьчї Константїнополеа аре дп ачестѣ севкѣлѣ спечїнїкѣ кїемаре а фї термометрѣлѣ, пре каре чїтескѣ потерїе граделе дп свара інфлїнїїеї европене. Фїешекаре агьсаре а зпїеї нотерї трѣзече негрешїтѣ кьрїосїтатеа алтеїа а шї черка шї еа потерїе. Дп кестївїеа С. Морьтлѣлѣ осчїлече лїмьва дпкьчї шї дп коло, шї де с'арѣ шї аьла дрегьтлѣ мїзлочкѣ, пьрта пь арѣ аьвѣ потере сьлѣ прескрїе парїделорѣ сьвдї-

торїе. Кьтѣ маї пьте чїне ачесте статѣ, давѣ се пьте калкьла. Зна дїн чело маї прїмеждїїосѣ сїмптоне есте кьтїнеа десекаре а мїзлочелорѣ вьпещї. Шїмѣ дїн Історїа Францїеї шї Австрїеї кьмкѣ зїворьлѣ де ажьторїѣ аьлѣ Статьлї шї дьпѣ тотьлѣлѣ деспрецїї аьлѣ асїгнаторѣ шї аьлѣ арїелорѣ іаръші дїн поѣ зївореше, пентрѣ кь ачееа катастрофѣ фїнанцїале а фостѣ легатѣ кь о алгѣ полїтїкѣ пьлїнѣ де фрїкѣ. Дп Търчїа дпсѣ с'а свьдїатѣ тотѣ маї таре фьрлѣ де арїїнтѣ дп тимълѣ де паче, шї пь е о скьдере а потерїлорѣ моментосѣ, чї о пердере де потере се аратѣ дп перплексїтатеа де фїнанцїї а поррїї. Търчїа есте афарѣ де ачѣста зпї статѣ дп каре економїа патрїеї дпкѣ пь с'а дпденїлїтѣ прїн економїа де ванї. Ачееа аратѣ десѣлѣ де лъмьрїтѣ пьсѣдїїнеа зпїї асѣлїїеї де статѣ. Зьде стьлѣнече економїа де ванї, аколо се пьте дьче дп време де невоє тотѣ потереа полїтїкѣ дп кьпьлѣлѣ де вьтїлїї. Есте о льнтѣ не вїацѣ шї тьртѣ, дпсѣ о льнтѣ де потерї дпфрїкошїате, шї зпї статѣ ка аьлѣ Францїеї а доворьтѣ прїн еа трѣї коалїцїїнї. Че фелїѣ де мїзлоче де ажьторїѣ аре Търчїа? Аре еа крѣдїтѣ дп чере стрїїне? Пьте еа тїпърї асїгнацїїнї, шї пентрѣ о дптемпларе де лїнѣ анїчїпа коьлѣмїїа дьрїлорѣ? Пьте еа а зелоїї венїгьрїе еї ка ренѣ, шї а шї аронїї зпїї капїтале ка сь се еьлѣте пентрѣ есїстїнѣа сѣа? Ачѣста еа пь пьте фаче. Ачеле пьдїне мїзлоче, че ле аре, де мьлѣлѣ пь се маї ажьпѣ пентрѣ кїелѣлїе крїнїї. Акьма дпсѣ маї аре а пьлїтї шї Австрїеї. Дебѣ есе Коньтеле Ланїнген дп Константїнополе, шї еатѣ кь се аратѣ зпїї солѣ рьсескѣ, шї чере дьпѣ Gazeta Трїестьлїї 40 мїліїоне де пїастрїї (10 мїліїоне де францїї). Ресвельлѣ модернѣ коньсѣ ванї, шї престаїїїнеле патрїалї пь ажьтѣ ачїї нїмїкѣ, пентрѣ кь Търчїа тревѣе сь кьмперѣ челе де лїнѣ пентрѣ вьтїаїе дїн чере стрїїне. Кь че ле ва кьпьтѣра, дѣкь ва тревѣї сь се прегьтѣскѣ? Кьтѣ де аьвкѣ стрѣбате фьртзпа, аратѣ вестеа, кьм кь флотеле дпн Рѣсїа, Францїа, шї Англіа фьртѣ кїемате де одатѣ дп аьлѣ греко тьрчѣшї. Зна фатале орѣ се веде дп порпїре. Де ва трече еа фьртѣ перїкьлѣ, атъчї пьте се аьвкѣ елїхъ вьрїїтѣ Dem-nezevlї одїлорѣ зпїї деворѣ сакрїїчїї!

Монархїа Австрїакѣ Трансїлванїа.

Сїбіїш 20 Марцїѣ. Маїестатеа Сѣа Дпператлѣлѣ са дп дьратѣ кь прѣдпалѣлѣ Рескрїїтѣ дїн 15 Марцїѣ к. п. а пьне ла черереа сѣа не D. Консїліарїѣ інїшї шї фостьлѣ сьпремѣ комїсарїѣ аьлѣ Трансїлванїеї Іосѣф Бедесѣ де Шарьбергѣ дп вїнѣмерїтата кьїесеченїѣ шї пентрѣ портареа крѣдїнїїосѣ шї кь свькѣсѣ аьлѣ сервїїїлї дп дельвгьтѣ аї арѣта прѣдпалѣлѣ Коньтентѣ.

— Маїестатеа Сѣа ч. р. апостолїкѣ с'а дпдзратѣ кь прѣдпалѣлѣ Сѣѣ вїлетѣ де мьлѣ дїн 26 Марцїѣ к. п. а редїка не Консїліарїѣлѣ де кьрте шї дїректоре де Полїцїѣ дп Вїена Теодорѣ Ваїс пьбїле де Старкенфелс дїн постьлѣ сѣѣ де акьма, шї аьлѣ дензїм Інспекторе деперале престе тоте прїнсорїле дп мїнїстерїѣлѣ дїн лоптрѣ.

Зпїї амплїатѣ стрїїнѣ не дптрѣбѣ кь кьпьлїтѣмѣ кьтаре граматїкѣ германо-ромьлѣ. Аної не свьсѣ че а пьдїтѣ, кьткѣ адекѣ елѣ фїїндѣ дп стацїїне ла Кьпшпї шї аьвндѣ а фаче тотѣ кь ромьлї, шї а кьдїїгьтѣ ачееа граматїка шї а дпвѣдатѣ зїїа шї ноптеа пьлѣ о шїа тотѣ де ростѣ. Акьма пьлїнѣ де вькьрїѣ дпчеле а ворѣ кь сервїторїлѣ сѣѣ. Дп сївне зна, дп сївне алта, зѣта се рьде, шї пь фаче. Маї не зрѣтѣ се мьлїе амплїатлѣ, шї дп дптрѣба: Дар тѣ пь шї ромьлїне? „Ба шїї Домьтеле, іар челе чемї зїсїмѣ пь аьлѣ фостѣ ромьлїне“ ресїзньсѣ сьрїторїлѣлѣ. Асѣлѣ фелїѣ де карте пь пьмаї кь пь тьрече лїтератѣра, шї пьсе сїре нїчї зпїї фолосѣ, чї прекьм ведемѣ еа не фаче шї де рьсѣ. Каре скріе граматїкѣ пь е десѣлѣ се шїе ромьлїне ворѣ, чї се кьпьскѣ лїмьва кь тоте пьанделе еї, шї сь шїе кь лїмьва пьсѣтрѣ е ромьлїекѣ, шї кь ачѣста аре фортмеле селе пропрїе, шї пь сьвѣре стрїїне.

Дп маї мьлѣ пьрїї але Францїеї а нїсѣ ашїа де таре де тотѣ комьпїкацїїнеа а фостѣ дппедекатѣ. Ба че е маї мьлѣ шїрїле де аколо сьвѣ ашїа ка кьндѣ арѣ венї дїн мїзлочкѣ Сїберїеї.

Мїнїстерїѣлѣ де котерчїї са декїаратѣ асвпра ренѣїтелорѣ дп трѣвѣрї, кьткѣ Пост-маїстерїї, шї пост-експїдїторїї сьпѣтѣ дпдрѣпѣтїїїї а порта прескрїса зпїфортѣ, дпсѣ пь сьпѣтѣ дпдаторакїї сьре ачѣста.

— Кь тоте кь комьпїкацїїнеа кь капїталеа вьсѣтрѣ ера дп 23 Марцїѣ к. п. іаръші де тотѣ дескїсѣ, дарѣ нїнѣлѣлѣ дп ноптеа дїн

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegraful iese de două ori pe săptămână: Miercuri și Sâmbătă — Prenumerarea se face în Sibiu la expeditura foiei; pe afară la C. R. poște, cu bani gata, prin scrisori francate, adresate către expeditura.

N^{ro} 23. ANUL I.

Sibiu 21. Martie 1853.

Prețurile prenumerației pentru Sibiu este pe an 7. fl. m. c.; ear pe o jumătate de an 3. fl. 30. cr. — Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe un an 8. fl. ear pe o jumătate de an 4. fl. — Inseratele se plătesc cu 4. cr. șirul cu slove mici.

Cursul judecăților în patria noastră, cu privire la diferențele urbanială (Capet.)

Urmază dar, după scopul ce ne amă propusă, ca și până la înființarea legei pentru desgreunarea pământului și pentru complanarea tuturor diferențelor urbanială, pe care țerenulă amărătă o așteptă cu atăta sete și nerăbdare, săi arătămă ușurințele, ce lară înlesni întru căutarea dreptului seă privitoriu la pricinile de certy, ce le are elă cu foștii domni de pământ.

Așia dar maă nainte de tóte dorindă a reflecta pe ceia, la cariă alergă românulă țerenulă, ca săi facă rogămintea spre a porni după căutarea dreptatei, 1.) cumcă guberniulă de astăzi nu se slobode în cercetarea și dejudecarea aceloră pricine, a le căroră substrată de certy se estinde peste ună timpă maă veciă de cătă anulă 1848; decă tóte causele acele de păduri, locuri de pășune și sesiuni urbanială, care se ocupară de către proprietari înainte de aceta cu 50 - 60 de ani, aș să fiă păstrate până la timpulă, în care se voră înființa comisuniile urbanială, ce voră avé a lua în deplină desbatere asemenea causă. 2.) Cumcă misiunea guberniului de astăzi în privința diferențelor urbanială, după cum se póte vedé aceta din atate ordinațiuni ce se emiseră, este a păzi „statulă cvo“ dela 1848, pe țerenulă, care de atunci încóce s'a scosă de pe moșia, care o dovedește, că a fostă iobăgescă, ală reașieza în aceea, și iarăș pe celă ce în timpulă revoluțiunei seă de atunci în cóce se așiează pe o moșia, care elă o perduse, aș o părăsise încă înainte de revoluțiune, — căci amă vezută și casuri de aceste — ală scóte de pe aceea și a o da în mână celui cui se cuvine. 3.) Cumcă este ertată a se scrie rogămințile în oră și care din cele trei limbe ale patriei, în care se publică și buletinulă oficiale, și deregătorii aș strisă obligațiune a le primi și cerceta; decă este aprópe de mintea omului a judeca în care limbă are să scrie, ca să se exprime maă bine și maă lămurit. 4.) Nu este nici o pedecă a da la guberniulă ori ce feliulă de petițiune; să știe însă celă ce o așterne, cumcă guberniulă, anume în cause urbanială, nice odată nu judecă în instanța înteiă; ci rogămintea așternută la guberniulă, se trămite pe calea comandei militare de districtulă la deregătoriu de subcercă pentru cercetarea tuturor împregiurărilor ce se atinseră în petițiune, spre ascultarea și a partei contrarie precum și a mărturiilor aduse de una și de alta parte. Iar protocolulă cuprinzătoriu de tóte desbaterile aceste, însoțitū de părerea diregătoriei subcerculari se trămite apoi de împreună cu rogămintea actorelui la deregătoriu de cercă, unde din alegatele coprinse în acelu protocolă și din informațiunea seă părerea, ce o dá comisariatulă de subcercă se respică sentința de judecată în instanța primă. Partea nemulțumită cu aceea hotărâre, în termină

de 14 zile, computate de la primirea sentinței, are se înștiințeze a c o l o recursu către comanda militară de districtu, și în restimpu de patru septemâne să'lă și așternă totu la comisariatul de cercu, de unde pôte cere și adeverință despre primire, cu care apoi arătându-se la comisariul de subcercu, acela n'are voie a pune în lucrare sentința ce s'a pronunțat în instanța primă. Comisariatul de cercu trâmite recursul însoțit de a sea informațiune la comanda militară de districtu, care la timpul se hotărește asupra acelei cauze în a d o a instanță, întărind, scimbându aș nimicind sentința instanței prime. Dela acestu foru partea nemulțămă cu sentința, are cale liberă a înștiința acolo recursu la guberniul țerii în terminu iarăș de 14 zile, apoi în timpu de patru septemâne a'și așterne recursul către guberniul, totu la comanda militară de districtu, de unde iarăș scote adeverință despre primire, cu care arătându-se la comisariul de subcercu, acela nu pôte esecuta sentința ce s'a pronunțat în a d o a instanță, decât s'a păzit terminul, ce s'a arătat în sentință. Comanda militară de districtu așterne recursul la guberniul, însoțit de a ei informațiune seș părere, iar acela hotărește asupra cauzei în a treia instanță, întărind, prefăcându aș nimicind sentința instanței a d o a. Decă înpricinatul păzește cărarea acésta a instanțelor, n'are nicu o trebuință a călători 7 - 8 zile la Sibiiu, unde să ședă unu anu întregu, hotărârea totu nu i se dă lui în mână, ci să trâmite pe calea sea până la comisariul de subcercu, care o dă la antistele satului spre a o înmănu partea litigante. Lucrul trecut prin trei instanțe se consideră ca decisu, cu tôte aceste în calea politică se mai pôte apela și la ministeriul de interne.

După ordinațiunile, ce aș valorea sea până astăzi, pricinele urbariale nuse potu judeca de către tribunalele judecătorești, care dela Noembre în c o c e se află în lucrare în t o t a țera, ci numai în calea politică de către guberniul cu arătatele se instanțe. Cum mergu trebele judecăților la tribunalele județiar, nu face trebuință a arăta aici; căci la acele mergându judecata în scrisu, omul nuse pôte deslipi de avocatul, apoi acela știe ce cursu are să păziască, iar decât merge desbaterea prin graiul ilu punu la cale tribunalele de cercu.

Ca să se p o t a înse folosi țerenul de judecățile politice ce i leam arătat, se cere neapărat, ca rogăminte lui să fiă scrisă bine, adecă de bărbai, cari pricepu lucrul, iar nu de celu mai înteu scriitorul ce'ți vine în cale, care împle c o l a betului țerenu jeluitoriu cu sute de sărutări de picior, ba ciar și de urma piciorilor, lucru ce dă pe față o îngiosire și unu spirit apus și servile, nicu căci știe aduce alte argumente pentru apărarea cauzei, de cătu alipirea și iarăș alipirea românului de înaltul tron în timpul revoluțiunei din urmă. Domnilor! Alipinduse românul de tronul înaltei Sele Maiestăți și apărându după ale se poteri, a plinitu o sfântă datoriă, ce o are ca subpusu credințos către înalta dinastiă; pentru care'și va lua resplată, decât nu în lumea aceasta, cel puținu în cealaltă; însă aici unde judecatoriul are să judece din acte, să aducem argumente apărătorie de căusa ce se desbate, iar nu merite personale, pe care judecatoriul n'are voie a le lua în considerațiune.

Rogăminte simplă are să coprindă, că N. N. din satul N. N. cercul districul N. N. se plânge în contra lui N. N. pentru cutare diferință urbariale, pe care aici să o desfășure, ca să o înțelégă fiăcine, și să o apere cu argumente sănetose, cu atestate demne de credință, cu extracte din tabelele de contribuțiune ș. a. Iar la recourse să nu se mărginască pe lângă simpla înștiințare de recurs, ci să se siliască a înfrânge t o t a sentința instanței respective, cu argumente bune, fără a resona și a veni în focu seș a spăla pe judecatoriul cum i vine la gură; căci prin aceea nu probéză nimic, ci numai dă semne de o prostiă și stupiditate grosolană.

În urmă câtă pentru timbru încă s'a băgat de sémă, că scriitorii de petițiunii o dau numai pe nimerite, făcându adese ori pe ómenii să cumpere cóle de tiparu cu câte un florin argint. Petițiunile simple au să fiă pe cóle timbrate cu câte 15 crucerii, afară numai când cineva cere a i se da vreo dregătoria publică dela servitorii în sus, seú când cere a i se da voie să descidă un comerciú au o meserie, căci atunci cólele vin timbrate cu câte 30 crucerii; recursele în ori care instanță au să fiă timbrate cu câte 30 cr. de cólă, atestatele cu datú dela 1850, 1 Noembre în cóce cu câte 15 cr. iar mai vecie 6 cr. de fiecare cólă.

Décă cu tóte aceste cineva dorește a da petițiune dea dreptul la guberniú, au la peróna gubernătorelui, spre scopul acesta iarăși nu se cere, ca elú să vină cu aceea în persónă, au să o trămită prin omú plătit cu 5 - 10 fl., ci să o pună la posta cea mai d'aprópe, pe lângă recepisă de întorsú, în care primitoriulú își subscrie numele, și plătind pentru ea cățiva crucerii de arg. rezultatul în privința așternerei îi va fi totú acela, ca și când arú fi dat'o cu mâna, cu aceea osebite că omulú suplicante ș'a cruțatú ostenéla de a merge 7 - 8 zile până la Sibiiú și punga de cățiva fiorini.

Despre lipsa de advocați bunii din sinulú nostru, carii să nu cugete numai cum să smulgă dela bietulú țerenú 5 - 10 fl. arg. pentru 30 - 40 de rânduri ce'i scrie, ci să'lú dóră inima de simplitatea și neesperința poporului nostru întrú tóte, dar cu deosebire în cauzele de judecată, numai zicú nimica, căci o vede fiă cine.

Drama în oriente.

Subt acésta rubrică împărtașește Gazeta universale următoria privința asupra Turciei. Evinemintele se vâră la cornulú de aurú, și tóte înștiințerile pórtă timbrulú, ca cândú amú simți apropierea unei fatali zile. De bună sémă a fostú pentru genulú omenescú de față păstratú a vedé preludiulú unei mari tragedie, care mai pre urmă totuși se va sfărși numai cu resboiú în Europa mizlociă, seú în Italia. Nicí odată n'au arătatú semnele mai lámuritú ca în acésta primăveră, cum se luptă cu mórtea imperăția turcésca în Europa. În statele capace de viață duce resbelulú și viforulú din lontru nu a rare ori la o întărire noă a puterei vieței, perderea de sânge și de avuțiă se restaură repede la trupulú sănatosú. La Turci vedemú din contră, cum ori ce silință de a scutura protervulú reu storce numai sudorí reci, căroră urméză o mai adăncă lângóre. Portarea în timpulú revoluțiunei ungurești căuta tocmai așia, ca cândú s'arú fi vezutú pórtă încă capace a profita ceva din patima vecinului. În adăncú însă mai pe urmă nu eși nimică, decâtú unú simțiú afundú de ametélă la înfățișarea unuí solú, care a portatú învălitú între creșturile togei resbelú și pace. Negoțitulú montenegrinú este sevărșitú, și încă subt părerea a statului de mai nainte seú precum posedéți. Numai la părere! Să ne representămú pusețiunea. Poporațiunii creștine resbelice, mice la numerú, însă ne învințibilii prin terenulú seú, se împrotivescú la o armată tare de dreptcredințioși, la tóte măiestriile regulare ale resbelului, și la talentulú celui mai bunú ofițirú alú porții. După vr'o câteva septemăne de bătăiute sângeróse, se retrage armata; pre câtú știm în urmarea unuí imperativú diplomaticú. Însă cine a lámuritú raialelorú și însuși celui mai de rândú Montenegrinú fermeculú unei vorbe diplomatice? Căci din ei vorú auzi numai peste totú de numele Lainingen! Pentru mulțimea acestei poporațiuni remăne numai fapta: Una din cele mai bune armate ale Turciei se trage iarăși ametiță înderăptú și că nefricosulú poporú alú Montenegrinilorú ține terenulú alesú. Să ne representămú câtú a fostú de tare zguduită auctoritatea porții! Auctoritatea este la popórele naturalii lucru de credință, și acésta credință a fostú adusă spre clătinare. Și mai tristú stă lucrulú în însuși Stambulú. Austria ia datú o lecțiune

înfricoșiată. Și nu va ajuta multă porție că sa supusă, căci Constantinopolea are în acestă seculă specifică ciemare a fi termometrul, pre care citescă poteri gradele în scara influinței europene. Fieștecare apăsare a unei poteri trăzește negreșitū curositătea alteia a'și cerca și ea poteri. În cestiunea S. Mormântū oscileze limba încócī și în colo, și de s'arū și afla dreptulū mizlocū, pórta nu arū avé potere să'lū prescrie partidelorū sfăditórie. Căt măi póte ținē acesta statū, dabé se póte calcula. Una din cele măi primejdióse simptome este cătineoa desecare a mizlócelor bănești. Știm din Istoria Franției și Austriei cumcă izvorulū de ajutoriū alū Statulū și după totalulū desprețiu alū asignatelorū și alū artielorū iarășī din noū izvorește, pentru că aceea catastrofă finanțiale a fostū legatā cu o altă politică plină de frică. În Turcia însă s'a subțiatū totū măi tare firulū de argintū în timpulū de pace, și nu e o scădere a poteriilor momentósă, ci o perdere de potere se arată în perplexitatea de finanță a porției. Turcia este afară de acēsta unū statū în care economia naturei încă nu s'a îndeplinitū prin economia de banī. Aceea arată destulū de lămuritū pusețiunea unū astfeliū de statū. Unde stăpănește economia de banī, acolo se póte duce în vreme de nevoe tótă poterea politică în câmpulū de bătăliă. Este o luptă pe viață și mórte, însă o luptă de poteri înfricoșiate, și unū statū ca al Franției a doborātu prin ea trei coalițiuni. Ce feliū de mizlóce de ajutoriū are Turcia? Are ea creditū în țere străine? Póte ea tipări asignațiuni, și pentru o întemplantare de lipsă anticipa confluința dărilorū? Póte ea a zelogi veniturile eī ca rente, și a'și agonisi unū capitale ca să se elupte pentru esistința sea? Acēsta ea nu póte face. Acele puține mizlóce, ce le are, de multū nu se măi ajungū pentru cieltuelile curinți. Acuma însă măi are a plăti și Austriei. Debé ese Conte Leiningen din Constantinopole, și eată că se arată unū solū rusescū, și cere după Gazeta Triestulū 40 milióne de piastrii (10 milióne de franci). Resbelulū modernū constă banī, și prestațiunile naturalī nu ajută aici nimicū, pentru că Turcia trebue să cumpere cele de lipsă pentru bătaie din țere străine. Cu ce le va cumpăra, decă va trebui să se pregătéscă? Căt de adăncū străbate furtuna, arată vestea, cum că flotele din Rusia, Franția, și Anglia fură ciemate de odată în apele greco turcești. Una fatale oră se vede în pornire. De va trece ea fără pericolū, atunci póte se aducă elihu burrit Dumnezeului oștilorū unū devotū sacrificiū!

Monarhia Austriacă Transilvania.

Sibiiū 20 Marțiu. Maiestatea Sea Înperatulū sa înduratū cu préinaltulū Rescriptū din 15 Marțiu c. n. a pune la cererea sea pe D. Consiliariū intimū și fostulū supremū comisariū alū Transilvaniei Iosef Bedeus de Șarbergū în binemeritata cviescențiā și pentru portarea credințiosă și cu succesū alū servițiului îndelungatū aī arāta préinaltulū Contentū.

– Maiestatea Sea ce. r. apostolică s'a înduratū cu préinaltulū Seū biletū de mână din 26 Marțiu c. n. a redica pe Consiliariulū de curte și directore de Polițiā în Viena Teodorū Vaīs nobile de Starcenfels din postulū seū de acuma, și a'lū denumi Inspectore generale preste tóte prinsorile în ministeriū din Iontru.

Unū ampioiatū străinū ne întrébă că cunoștemū cutare gramatică germano-română. Apoi ne spusă ce a pățitū, cumcă adecă elū fiindū în stațiune la Cămpenī și avându a face totū cu romāni, și a căștigatū aceea gramatica și a învățatū zioa și nóptea până o știa tótă de rostū. Acuma plinū de bucuriā începe a vorbi cu servitoriulū seū. Îi spune una, îi spune alta, āsta se rāde, și nu face. Mai pe urmă se mănē ampioiatulū, și îlū întrébă: Dar tu nu ști romānește? „ba știū Domnule, iar cele cemī zisășī nu aū fostū

românește“ răspunsă servitoriului. Astăzi feliu de carte nu numai că nu mărește literatura, și nău spre nici un folos, ci precum vedem ea ne face și de răs. Care scrie gramatică nu e destul să știe românește vorbi, ci se cunoscă limba cu toate nuanțele ei, și să știe că limba noastră e românească, și că acesta are formele sale proprii, și nu suferă străine.

În mai multe părți ale Franței a ninsu așa de tare de totă comunicațiunea a fost împedecată. Ba ce e mai mult știrile de acolo sună așa ca când ar veni din mizlocul Siberiei.

Ministeriul de comerț sa deciarat asupra repețitorilor întrebări, cumcă Post-măsterii, și post-ecspeditorii sânt îndreptățiți a porta prescrisa uniformă, însă nu sânt îndatorați spre acesta.

– Cu toate că comunicațiunea cu capitala noastră era în 23 Martiu c. n. iarăși de tot descisă, dară ningându în noptea din 24 spre 25 și rădicându un vifor au acoperit drumurile de fer și au îngreunat iarăși mult comunicațiunea și a două oră, prin stăruința diregătorilor însă comunicațiunea nu este mai mult împedecată.

În ținutul Naîtri s'a publicat asupra tâlharilor și aprinzătorilor dreptul statariu.

– După știri oficiose din Galiția colera și ciurma vitelor au mai încetat cu totul.

– Ambasadorele englezesc D. Stratfort s'a exprimat în cerul diplomatic din Viena, cumcă diferențele turcești fără nici o îndoială se vor împăciui pe calea diplomatică. Principele Mencicof nu a căpatat dela Sultanul negativ, ci el a căutat numai se încungiure un răspuns definitiv.

Ministeriu de finanță a înpoternicit vămile din Rușava și Semlin a supune tutunul, care lău al călătorii cu vaporele sudiți turcești spre a sea propriă întrebuințare până la o căteime de 20 funți vamești la tractarea de transit după rânduiala prescrisă.

Din Cetine se vestește cum că principele Danilo ar fi slobozit o provocațiune către locuitorii din Grahovo, ca să se contenescă de toate asuprile asupra turcilor, fiindcă că el va pedepsi aspru or ce violență. De ar suferi ei însă din partea turcilor vre'o năpăstuire atunci ei vor avea a înștiința Senatului despre acesta, care va ști să i apere.

În 22 Martiu c. n. deputațiunea săsescă ce mersă din Transilvania spre fericitarea Înperatului avu onore a fi la 12 ore primită de Înălțime Sea Arhiducele Carol Tata Maiestății Sele într'o Audiență solene.

În camera de comerț și de industrie din Brașov în 29 Martiu veni pe tapet și plânsorea săpunarilor din Sibiu asupra fabricațiunei de luminări de se ce se întreprinde în Reșinari, Seliște și prin pregiur, și se rogară ca acesta să se împedece pe viitoriu, cu atăta mai tare, cu cât luminările fabricate în zisele locuri sânt cu mult mai rele decât cele ce se fac în Sibiu. Camera refuse însă cererea acesta din cauză că fabricarea luminărilor are concurență liberă. Noi de și nu ne putem uni cu săpunarii din Sibiu a zice că luminările ce le fac românii sânt mai rele de cât cele fac ei, totuși înprivința adevărului nu putem a nu spune curat, că nici mai bune nici mai curate nu sânt de cât ale săpunarilor, și prețiu este tot acela, ba ce e mai mult, unele care adeverat că sânt ceva mai curate, au prețiu cu mult mai mare. – Acesta nu pote recomanda pe întreprinzătorii noștri, care nu calculesc că la ei întreprinderea acesta este nu mai accidentale, și fiindcă ei nici într'o privință nu pot avea nici acele trebuințe nici acele celtue ce se cer într'o cetate, nu se pot desvinui în privința lăcomiei. Concurența este pentru public numai atunci favorabile, când prin manufăpture ș. a. mai bune, și mai effine se pune stavilă la aceia cari rezimați pre privilegie lapadă publicului or ce lucru reu și acesta este silit al

cumpăra cu bani scumpi. Cum că însă acesta din partea românilor întreprinzători de pe aici până acum nu o cercară nici în privința luminărilor, nici a carnei, este lucrul prea învederat, de aceea nu ne putem bucura de industria lor, dar nici n'a avem speranță, ca ea va prospera până ce lăcomia va întrece drépta cuviință.

Zernești 15 Marțiu. Pecăt în Dumineca lăsatului de carne sevărșind în satul nostru de subt carpați dumnezeesca slujbă pentru scăparea Maiestății Sele a Împeratului de atentatul din 6 Fevruariu, se vedé pe fața numerosului popor adunat în biserică o întristare durerósă, pe atăta astăzi în fețele acelor devoți locuitori se revărsa o bucuriă nespūsă străngându-se mic și mare în biserică a da iarăși rugă la ceri pentru însănătoșirea Prénduratului nostru Monarh. Preoțimea locale de aici auzind acestă îmbucurătóriă știre s'a adunat la biserică și slugind S. Liturgiă a făcut mulțumitá lui Dumnezeu că a revărsat asupra unsului se, și prin urmare și asupra noastră milele sele cele bogate. La acestă solene devoțiune a luat parte afară de poporenii cei numeroși și osteșimea, ce este staționată aci pentru păzirea cordonului cu Comandamentele ei, și cu ceialalți ofițiri, și s'a înceiat cu o cuvântare potrivită însemnătatei zilei și cu imnul poporale.

Cu ocasiunea acestă comuna noastră a dăruit fieștecăruia ostași de rând câte ½ funt de carne și un pătrariu de vin; căprarilor câte 1 funt de carne, și ½ cupă de vin, iară la Feltvebeli câte 2 funți de carne și 1 cupă de vin.

Spre aducerea aminte de acestă însemnată zi preoțimea de aici vré se facă în vârful muntelui numit „Pétra lui Craiu” un monument portivitu, la care în tot anul să iase odată cu litia.

Austria. V i e n a 25 Marțiu. O depeșă telegrafică, ce a sosit astăzi din Triestu iarăși ne aduce din Constantinople cu datu din 14 Marțiu știri, cumcă pórtă de bună sémă își va încerca tóte poterile, ca se compună pe calea păcii diferințele cu Rusia. Principele Mencicof a espeduit depeșe către Consulatul Generale din Smirna în privința cestiunei S. Mormănt. – Din Odesa se înștiințéază că din privința pregătirilor de resbelu comerciul s'a împedat tare. În 16 a primit Maiestatea Sea Regele Greciei pre vice admiralele rusescu Cornilef în o audiență privată.

Depeșă din Triestu sună așa: Triestu 24 Marțiu. Astăzi la amézi a sosit aici din Levante vaporele Liodu după o călătoriă furtunosă, și aduse următoriele știri:

Constantinople 14 Marțiu. Inimile sânt liniștite. Principele Mencicof avu în 8 audiență (știrile din Marsilia cumcă ultimatul rusescu s'arú fi lăpădat, a fost dară pripite.) – Rifat Pașa se arată a favorisi cererilor rusești. Întrebarea asupra bancei constantinopolitane este hotărâtă. Englezii vorú întinde ajutoriul de lipsă spre ținerea ei. În Odesa ținú într'una pregătirile de resbelu. Generalele Liuders concentréază la graniță trei corpuri. Principele Mencicof a espeduit către Consulatul generale rusescu din Smirna depeșe în privința S. Mormănt. Cursul de polițe spre Londonú 117 - 116; spre Viena 430 - 420.

Maiestatea Sea Împeratul se consecră iarăși cu o mai mare activitate în trebile statului. În acestă septemână a fost mai în tóte zilele conferințe ministeriali în prezența Monarhului, și s'a așternut asupra diferitelor obiecte proiectul, ce are să vină la hotărâre.

Boemia. P r a g a 18 Marțiu. Înaintea judecătoriei militare de aici s'au osândit 3 auzitori de tehnică la 30 și 60 de nule pentru scelerate demonstrațiuni pentru criminalistul Coșutu. Mai mulți alți

studenți se află în cercetarea resbelică, doi din ei a fostu așa de îndresneți să rădice într'o cărciumă unū toastū pentru binele ucigașului de Împeratū Libeni.

– Măne se vorū ospeta aici întru serbarea fericitei însănătoșierī a Maiestății Sele Împeratului pe cieltuiala ómenilorū privați și a comunei 2400 seraci.

Franția.

Parisū 22 Marțiū. Monitorele publică astăzi următoria notă: Știrile private ce aū venitū din Constantinopole ne lasă a spera, cumcă încălciturile ce s'a escatū în Oriente se vorū desface fără să se smintéscă înțelegerea bună între poterile Europei. – După „Asamble naționale“ Se zice cumcă Lordulū Covlei arū fi fostū înștiințatū, să remănă străinū de către greotățile ruso-turcești, care vești arū sta într'o conglăsuire cu acelé, ce în privința acésta le a împărțășitū și Timesulū, și care zicū, cumcă admiralele Dundas nu a aflatū de bine a corespunde invitațiunei ce ia făcutū Colonelulū Rose, ca să mérgă adecă cu flota în apele turcești, și că acésta portare a admiralelū arū fi aflatū la stăpānire plăcere.

După o faimă tare lățită ce „Uniunea“ o întărește, a primitū ambasadorele turcescū din Parisū depeșe prin Belgradū, după care Sultanulū s'arū fi învoitū în tóte condițiunile, ce i lea făcutū principele Mencicof – care condițiunī însă nu sântū așa grele, precum se suna despre ele. În acésta întemplantare însă se naște întrebarea, cum va primi Franția retragerea fermanului în privința S. Mormāntū, și protectoratulū rusescū asupra Serbiei, Bosniei ș. a. care se cuprindū întru acele condițiunī.

Arhiepiscopulū din Parisū a căpătatū ordine a pregāti cele de lipsă pentru încoronarea Împăratului Napoleone III. Iară unū vapore așteptā în Tulonū porunca, a méрге la Civitavecchia ca să aducā pre Sfântulū Părinte în Franția de se va determina a călători cu începutulū lui Maiū în cóce. Împeratulū este hotărātū; a nu măi amāna încoronarea, și de nu va veni Sfințenia Sea Papa în Maiū, va sevārși încoronarea Arhiepiscopulū din Parisū, ce e și pofta a unei însemnate partide.

Anglia.

Londonū 21 Marțiū. În Convorbirea asupra cestiunei orientali cărea Timesulū a descisū astăzi colónele sele, cugetā acestū ziurnale a poté spera cu temeiu, cum că veștile asupra caracterului alū misiunei rusești arū fi pré esagerate. Principele Mencicof a avutū întru adevérū apriată ordine a nu reîntorce visita lui Fuadū Efendi, pentru că acestū ministru dinafară alū Turciei în împărțășirile sele asupra S. Mormāntū arū fi înșelatū pe împeratulū Rusiei. Noī însă aflaremū, precum se zice, din o scrisóre privată, acărei scrietoriu însă este bine informatū, cum că principele Mencicof și suita lui a fostū primitū de Sultanilū cu usuatele forme, și cumcă solia, ce avea principele se aducā nainte la Audienția sea, a fostū de o natură pré prietenósă. Ba nu e nicī celū măi puținū motivū a zice cum că solia ruséscă arū fi avutū orī ce altū hotărātū scopū, decâtū privilegiatele bisericei grecești în pământulū făgăduinței ale aduce iarășī la puntulū de măi nainte. Noī sperāmū, încee „Timesulū“ cumcă Anglia nu va lua parte la o expedițiune pripită. Anóstră politică pentru momentulū de acumū este reținerea.

Turcia.

Din Constantinopole se scrie la O. D. P. – O faimă a făcutū mare zgomotū, Persia să fie rădicatū relațiunile diplomatice cu Anglia, și la întâmplare de resbelū să fie cerutū scutința, și ajutoriulū rusescū.

Se scrie dela granița Montenegrolui din 12 Martiu: În Antivarii are Nizam foarte multu de lucru, ca să înpace rescularea, ce a isbucnită între Antivarineri și Dibronoți. Turcii din Dibra a vrutu se apese din tote părțile pe raiale, din acesta s'a născutu rescularea pre care o împăciuito Nizam. – Eri a venitū în Antivarii 3 gălie turcești de resbelū cu 2000 Nizam, cu aceea ordine, ca să clădescă în Antivarii o casermă pentru 4000 de feciori. În resculare aū perduțū 13 ómenī viața.

Pentru cutia de păstrare.

De și în timpulū nostru mai pentru totū veninulū este și antidotu, noi totuși vomū arăta numai acele, ce se potū cu succesū bunū întrebuința ori de cine.

Asupra mătrăguneī (iarba codrului) și măsălăriței, vomirea apoi sucū de lămăie, seū oțetu bunū, mai pre urmă café négră.

Asupra Gândacilorū de turbare, canforū cu lapte.

Asupra Degețelului și Omécului olóie.

Asupra Varului, olóie, apoi zerū acru.

Asupra Opiului, café négră, și deacă se arată aplecare spre somnū udare cu apă rece.

Asupra arameī (grispanū) lapte caldū, și apă cu zahărū.

Asupra burețilorū, sare și eterū de puciosă.

Asupra argintului viu, albușiū de ou, gumi arabicū în apă.

Asupra cucuteī, zamă de alămăie și ori ce lucruri acre vegetabilī.

D. Profesore Ioane Carolū Șuler renumitū în literatura germană, ne trāmisă urmātorā provocāțiune.

Poporulū românū păstréză în limba sea, în obiceiurile și datinele sele, în cāntecele sele poporalī, în poveștile și tradițiunile sele atātea prețioase remāșițe și sunete din unū timpū de multū trecutū, care merită a fi culese, făcute cunoscute, și deslucite, din care însă până acum sa adunatū numai o parte mică. De mai multū timpū ocupāndusă cu studiulū pe acestū cāmpū subscrisulū dorește mai nainte aceea mică colecțiune de proverbie romāne, care lea datū la lumină în anulū 1851 sub titlul „Din Romānia“ și acārorū eșire află și în Germania plăcere (vezi Telegr. românū No. 13) a o estinde în alta noă edițiune și asupra unei colecțiunī de cāntece poporalī romāne în traducere germană.

Elū rógă dară pe toți literațiī romāni alū sprijini întrū acesta întreprindere și ai împārtāși doritele cāntece.

Pentru acesta conlucrare elū le va fi foarte mulțāmitoriū și își va ține de onore a poté esprima mulțāmīta acesta și publice.

Astfelīū de contribuire scrise cu slove civilī, seū cu litere trimise subt adresa:

D. Profesore Ioane Carolū Șuler în Sibiiū vorū ajunge securū în mānele lui.

Ioane Carolū Șuler.

Acēsta colecțiune de care precum atinserāmū mai susū amū vorbitu și în No. 13 alū Telegrafului românū arū fi multū folositoriă și tipārirea ei în limba nōstră arū afla cea mai bună plăcere. Atārnă dară dela noi ca să vedemū pe cāmpulū literaturēī nostre și o astfelū de carte, de care alte națiunī de multū se bucură.

Tipografia Buciumului Român Iași 1853, Martie în 15 zile.

PRENUMERARE
la
COLIBA LUÎ MOȘU TOMA
sau

VIAȚA NEGRILOR ÎN SUDUL STATELOR-UNITE DIN AMERICA.

Traducere în 2. Volumne în 8-no pe hârtie velină.

Prețul unui esemplariu este optu țvanțihî.

Romanul acestu vestitū se tipărește acum în tipografia susū numită și va eși cel multū până la 15 Iunie. – Baniī se plătescū acumū pe giومتate sau și toți; de care spre asigurantā va primi bilet de prenumerare.

Scrierea acēsta, publictā în America, aū cāștigatū unū succesū pe care nicī o scriere n'aū cāștigatū odiniōrā. Acēsta'ī sāgetātura vie a sclāviei.

În America sa'ū vāndutū, în curgere de trei luni, o sutā cincizeci de miī esemplare cu prețū de 45 lei. De abia numai ce s'aū cunoscutū în Englitera, și patru ediții deodată se publicarā la Londra: una din trānsele sau tipāritū în o sutā miī esemplare. Nuī nicī unū giurnal, nicī o revistā, care se nu fi datū o criticā și unū analizū; nu este o casā în care să nu fi strābātutū, nicī unū omū, nicī o femeie, nicī unū copilū știindū carte care să nu o fie cetitū. O nouā ediție ilustratā sau publicatā cu o prefațā scrisā de Lordul Carlistū. Teatrurile se folosescū, înseși romanțierii crează imitații. Pretutindenea la Londra ociul se oprește de inscripțiunea acēsta: **Coliba lui Moșu Toma**, lipite pe geamurile neguțiatorilorū de giurnale, de hārtie, de stampe & &. Totū cu asemenea entusiasmū sau primitū scrierea acēsta în Franția și în Germania precumū și în alte țeri.

Autorul este o femeie necunoscutā până acumū, de și ea a publicatū până astāzi vreo patru romanuri; ea se numește Hanrieta Beeșerū Stove.

Cārticica acēsta cuprinde în câteva sutimi de fețe tōte elementele unei reorganisație morale. Scrierea acēsta plinā de lacrimi și plinā de focū face în momentulū acesta giurul lumei: înmulțitā prin sutimi de miī, ea alērgā în ambele emisferi, storcāndū lacrimi din toți ocii ce o cetescū, fecāndū să se înfiorezā tōte urecile ce o audū și se tremure tōte mānile ce o ținū. Acēsta'ī lovitura cea mai adāncā pōte ce sau dat sclāviei; și lovirea acēsta sau datū de o femeie.

Dacā până la sfārșitul tipārirei vor sosi de la Parisū și stampele ce s'aū comandatū de multū, se vor ilustra vreo 500 esemplare a cărorā prețū va fi ceva mai sporitū. – Spre a înlătura ore care nemulțamiri amāndōe volumele se vor împārți de odatā.

T. Codrescu.

Redacțiunea Telegrafului Românū primește prenumerațiune la acēsta fāimōsā carte.

Cursulū banilorū la Viena în 25. Marțiu. Calend. nou.

Aurulū _____ 114 ¼

Argintulū _____ 109 ½

Redactor respunzetoriū: **Dr. Vasici.**

Editura și tipariulū Tipografieī diecesane.